

Vilena Vrbanić

Instrumenti s tipkama i njihovi graditelji: tri stolna klavira iz dalmatinskih muzeja

Projekt HRZZ „Glazbeni izvori Dalmacije u kontekstu srednjoeuropske i mediteranske glazbene kulture od 18. do 20. stoljeća” (IP-2016-06-2061)

**Muzej grada Zadra Narodnog
muzeja Zadar**

Stolni klavir (MGZ-334)

Luigi Hoffer, Venecija, oko 1800.

**Signatura: „Luigi Hoffer / Venezia
/ Fabbricatore di pianoforti“**

**Dimenzije: 160 x 61 x 22 cm (visina
bez nogu čija je duljina 53 cm)**

Smještaj: depo Požarište

Neki od sačuvanih instrumenata Luigija Hoffera

Stolni klavir, oko 1800. Zbirka glazbenih instrumenata Njemačkog nacionalnog muzeja u Nürnbergu.

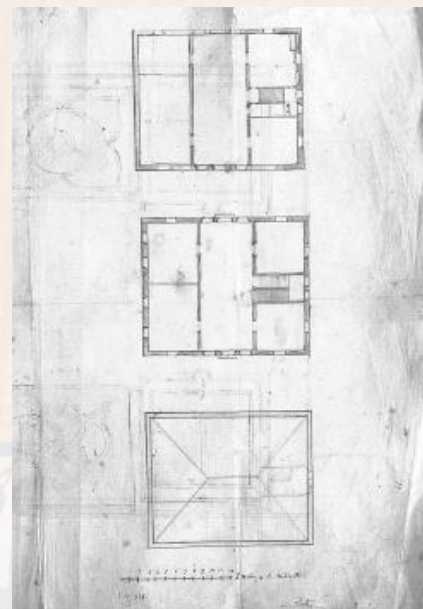
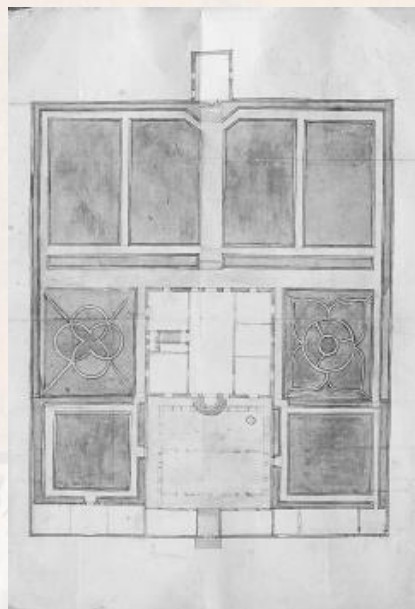
Stolni klavir, 1809. Casa Rossini u Pesaru, restauriran 2012.

Fortepiano, oko 1815. Fondazione Musicale Masiero e Centanin u Padovi

**Ljetnikovac Lantana,
akvareli Giuseppea de Lantane iz 1868.**

**Tlocrt zgrade i
vrta**

**Tlocrt prizemlja,
kata i krovišta**

**Barokni ljetnikovac obitelji Lantana u
Sutomišćici na otoku Ugljanu, sagrađen 1686.**

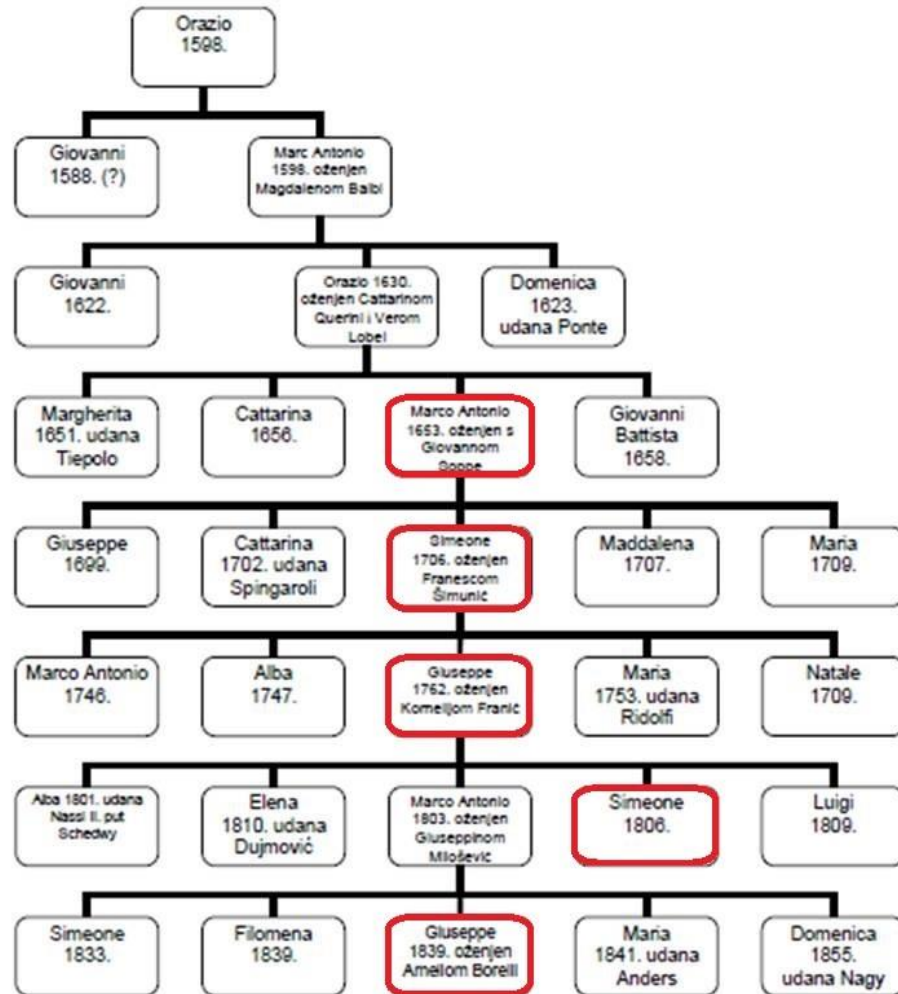
Ida von Reinsberg-Düringsfeld: *Aus Dalmatien*, Carl Bellmann's Verlag, Prag 1857.

„Mali dvorac grofa Lantane nalazi se nedaleko od obale. Kratka aleja vodi do malog dvorita okružena zidom, par stepenica vodi u predvorje, koje na suprotnoj strani ima vrata, što vode u mali vrt. I taj je bio okružen zidovima, naokolo su visili grozdovi, doduše nezreli, a mala, bijelo okrečena kapela virila je iz bršljana. Vrt je bio prazan, isto tako i dvorište. Jedan ljubazan pas skakao je oko nas i on je bio jedino živo stvorenje, koje se moglo čuti i vidjeti. Vratili smo se u kuću, hodali po sobama dolje i gore, sve su bile otvorene, sve pune starog namještaja, starih nepoznatih slika; pune raznih prirodnih rariteta. Osjećala sam se kao u začaranoj šumi. Kad je netko zadnji put grabio vodu iz bunara? Ima li još vode u njemu? Može li još zvono u kapeli zvoniti? Jesmo li mi uopće u kući Lantana? Konačno, kad sam se već ugodno smjestila u ležaljci u spavaćoj sobi, kao da sam u svojoj, čula sam iz salona *Signor Conte!*”

Portret poručnika Simeona Lantane i vojnika narodne straže (MGZ-335), akvarel nastao na dubrovačkom području 1830. Možda rad dubrovačkog slikara Rafa Martinija (1771. – 1846.).

Genealoško stablo obitelji Lantana

**Kraljevski paviljon u Brightonu,
građen od 1815. do 1823.**

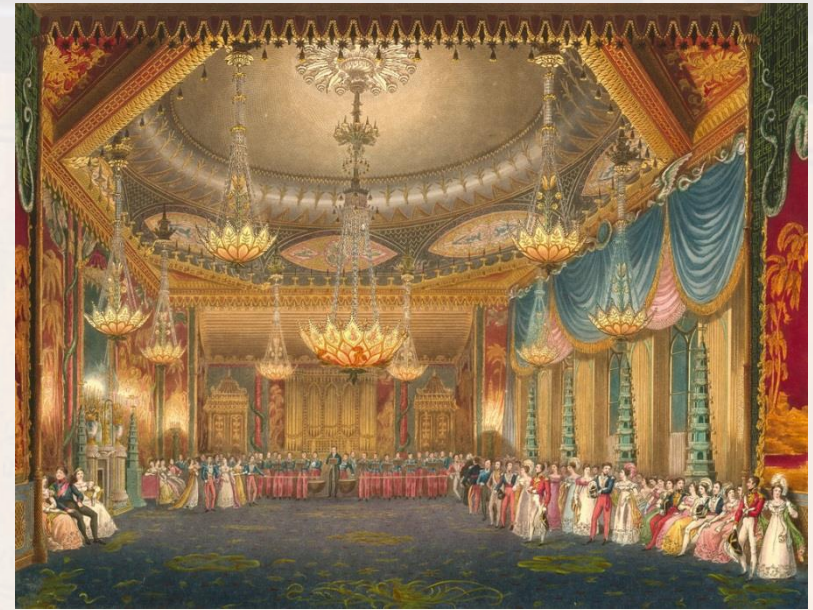
**Ulazna dvorana, akvarel Johna Nasha
iz 1826.**

**Klavir Thomasa Tomkisona
sagrađen 1821. za Kraljevski
paviljon ("For the King,
December 21st 1821")**

**Kraljevski paviljon u Brightonu,
glazbena soba-galerija,
akvarel Johna Nasha iz 1826.**

**Kraljevski paviljon u Brightonu, glazbena dvorana,
akvarel Johna Nasha iz 1826.**

**Dirigent dvorskog orkestra možda je Gioachino Rossini, koji je posjetio
palaču 20. prosinca 1823.**

Neki od sačuvanih instrumenata Thomasa Tomkisona

Stolni klavir, 1811., serijski broj 1965. Nacionalni muzej američke povijesti Smithsonian u Washingtonu

Stolni klavir, oko 1841., serijski broj 11 239. Nacionalna zaklada na Tasmaniji, Australija

Klavir, oko 1806., serijski broj 698. Zbirka glazbenih instrumenata Švedskog muzeja izvedbenih umjetnosti u Stockholmu

Klavir, prva četvrtina 19. st., Muzej glazbenih instrumenata Sveučilišta u Leipzigu

Upravni klavir, 1815., Muzej glazbenih instrumenata u Bruxellesu

Muzej grada Splita

Stolni klavir (MGS-5084)

Thomas Tomkison, London, 1811. ili neposredno nakon toga

**Signatura: Thomas Tomkison / Piano Forte Manufacturer /
to His Royal Highness the Prince Regent / Dean Street / Soho**

Dimenzije: 170 x 62 x 82,5 cm (visina bez nogu 24 cm)

Smještaj: potkrovlje muzeja

Muzej otoka Brača u Škripu

Stolni klavir (510:ŠKR 332)

Michael Mariacher, Venecija, oko 1820.

Signatura: „Michael Mariacher / in Venedig”

Dimenzije: 166 x 68 x 81 cm (visina bez nogu 26 cm)

Na restauraciji u Umjetničkoj radionici Heferer u Zagrebu.

SE P. DEFINIS

TOCOPILLA

Correo: Casilla No. 70 C.

DIRECCION TELEGRAFICA
"Definis" Of. Rica Aventura

Oficina Rica Aventura, 11 Kolovoza 1913

Gospodja

Franjka ud. Definis

Sutivan

Draga majko !

Kako po obicaju, mojom ljenoscu u pisanju, odgovaram Vam danas na Vasa dva pisma od 21/4 i 2/5 tek.god. ali sada takvim veseljem, kao nikada, jer se nalazim neizmjerne zadovoljan, sto mi je poslo za rukom, dobiti ruku one gdjice, za koju sam Vam javio u mom pismu od 23/11 213 i pitao Vam vec unaprijed a dopust u slucaju zenitbe, a kako sam Vam na 21/7 tek.god., kablegraficno javio.

Draga majko ! Nalazim se sretan, jer onakve djevojke teško je naci, te su rijetke kao bjele muhe; ucila je u Italiji deset godina, inteligentna do skrajnosti, pozna francuzki, falilo joj je dvje godine, da dobije diplomu u glasoviru, a u rucnim radnjama, prava majstorica, ozbiljna, prosta, a u kuci prava ~~stvar~~ kucanica, bolja vec nase zenskinje; nemari za setnju, niti visitama, prolazi citave dane u kuci, u jednu rijec, savrsenstvo malo vidjenih.

Otkad je dosla od Italije, nekoliko dana prije, neg ja stigoh, vidio sam ju jedanput u ovom okruzju, gdje pobjegose za vrijeme bolesti i tu mi zapade u oko, a drugi put na 8 lipnja, na zenitbi moga kuma Rojica, koji se je ozenio njenom sestrom, gdje jednim samim pogledom, ocitovasmu ljubav; pisah joj ocu i majci, nasto privolisise odmah, a odoh u Tocopilla na 17/7 i na 18 istoga, zapitah ju u roditelja, nasto dragovaljno privolisise, te cu je prstenovati na 22/8 tek.god., na imendan joj oca Sv.Mihovila, gdje se sprema velika gozdba.

JOSE P. DEFINIS

TOCOPILLA

Correo: Casilla No. 70 C.

DIRECCION TELEGRAFICA
"Definis" Of. Rica Aventura

--- 2 ---

Oficina Rica Aventura, 19

Zenitba ce uslijediti mjeseca Sjecnja, nu njesam sjeguram, niti smo dan ustanovili, jer mora cekati opremu i odjelo iz Italije, gdje stari obicavaju narucivati.

Ima joj 18 god.na 22/11 tek.god., a kroz nekoliko dana, poslati ce mi slike, pak cu Vam poslati jednu, a posto mi pise taljanski, jer nepozna dobro Spanjolski, to mi ob ovome, ovako javlja: "Papá mi sovvenne che appena ritorna Carlito (koj udata za mog kuma Rojica) dal tradizionale viaggio di nozze m'accompagnerá dal fotografo per ritratarimi il piú presto possibile indi le manderó due ritratti; uno per Lei e l'altro, se vuole disporlo a suo piacimento, per la Sua lamiglia.

Ne son certa lo riceverá di buon grado nevero ?....", po ovome mozete proracunati djevojkju, i po ovome mozete uvidjeti, da da njesam upao u glibu, kao prvi put, eto bilo pa preslo.

Zelio bih, da joj Vasom rukom pisete na taljanskom jeziku jedno ljepo pismo, kojeg, nek Vam sastavi jedna izucena osoba i pisite joj po Evropejskom obicaju, kako ste na svemu ovome zadovoljni, pa ako Vam dodje ovo pismo navrijeme, posaljite joj jedan Kablegram na 22/8, ali dva dana prije nase zaruke, da joj isti dan dodje, te joj ljepo cestitajte sve na taljanskom jeziku; zove se Spanjolski Josefina, taljanski Giuseppina, kao i ja, a u kuci je zovu Finita; prezimenom Larco, ona je rodjena ovde u Tocopilla, a otac joj je od Santa Margarita kod Genove, dakle od taljanske Riviere, gdje je moja mlada ucila, on ce imati svojih pol milijuna kruna, pa kako sam rekao, kad sam tamo bio da cu se ozeniti na dotu, eto se obistinilo, premda me nije novac vodio, vec ljubav, jer nikad nijesam bio, a niti cu biti, interesiran, da me stari pomognu, kad i ja mogu raditi

Pismo Josipa Definisa iz Tocopille (Antofagasta, Čile) majci Franki u Sutivan, 11. kolovoza 1913. Vlasništvo Mladena i Katje Definis.

Koncertna direkcija Zagreb

TAFELKLAVIER

MICHAEL MARIACHER IN VENEDIG

(PRVA POLOVICA 19. ST.)

REKONSTRUIRAN I RESTAURIČAN U
ATELIERU FAULEND – HEFERER
U ZAGREBU 1990 – 1991.

REKONSTRUIRANI TAFELKLAVIER IZ FUNDUSA
ZAVIČAJNOG MUZEJA OTOKA BRAČA U ŠKRIPU

Deplijan objavljen 1991. po završenoj rekonstrukciji i restauraciji stolnog klavira Michaela Mariachera

Zaključna razmatranja

